

Akilliit

8. juni 2021

E-mailikkut uunga: kontor@akilliit.gl

All. nr./brevnr.:

Uunga: Pisortaq Carl Rødgaard

2021-900-0003-13

Sull./sagsbeh.: CL/jh

Misissuineq pillugu nalunaarusiamut missingiut

- ./. Ombudsmandeqarfip ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi imminut pigisumi A-ngerlarsimaffik Akillerni (matuma kingornatigut Akillernik taaneqartartussami) Qaqortumiittumi 10. aamma 11. maj 2021-mi misissuinera pillugu nalunaarusiamut missingiut ilanngullugu nassiuppara.

Akilliit qinnuigaara missingiut pillugu oqaaseqaatissaqaruni oqaaseqaatit, matumani nalunaarusiami pissusiviusut pillugit oqaaseqaatit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, uannut nassiateqqullugit. Taakku soorlu tassaasinnaapput paasissutissat nalunaarusiami issuarneqartut misissuartortunit misissuinermi paatsoorneqarsimasutut pisortaqatigiit isigisaat. Aamma tassaasinnaapput nalunaarusiami pissutsit Akilliit allanngortissimasai/aaqqivigisimasai imaluunniit allanngortissamaagai/aaqqiivigissamaagai pillugit oqaaseqaatit.

Oqaaseqaatit pisut qanoq issusiat apeqqutaatillugu inaarutaasumik nalunaarusiamut ilanngunneqarumaarput.

Apeqqutissaqartoqarpat taakku immikkut sinnersortimut Camilla Laudrup-imut imalluunniit fuldmægtig Kamilla Jensenimut oqarasuaatip normuanut 32 78 10-mut sianerluni ingerlatinneqarsinnaapput.

Inuullaqqusillunga

Vera Leth

Akilliit

8. juni 2021

Sendt via e-mail til: kontor@akilliit.gl

All. nr./brevnr.:

2021-900-0003-13

Sull./sagsbeh.: CL

Att.: Forstander Carl Rødgaard

Udkast til inspektionsrapport

- ./. Jeg sender vedlagt et udkast til rapport om ombudsmandsembetets inspektion af den selvejende døgninstitution, Angerlarsimaffik Akilliit (herefter Akilliit) i Qaqortoq den 10. og 11. maj 2021.

Jeg anmoder Akilliit om at sende mig institutionens eventuelle bemærkninger til udkastet, herunder eventuelle bemærkninger til de faktuelle oplysninger i rapporten. Dette kan f.eks. være ledelsens oplysninger som gengivet i rapporten, som ledelsen mener, at inspektionsholdet har misforstået under inspektionen. Det kan også være bemærkninger til forhold i rapporten som Akilliit har ændret/justeret, eller som institutionen påtænker at ændre/justere.

Bemærkningerne vil efter omstændighederne blive indarbejdet i den endelige rapport.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til specialkonsulent Camilla Laudrup eller fuldmægtig Kamilla Jensen på telefonnummer 32 78 10.

Med venlig hilsen

Vera Leth
Vera Leth

Ilanngussaq/-sat

Bilag

Akilliit

E-mailikkut uunga: kontor@akilliit.gl

8. juni 2021

Uunga: Pisortaq Carl Rødgaard

All. nr./brevnr.:

2021-900-0003-9

Sull./sagsbeh.: CL/gk/jh

NALUNAARUSIAMUT MISSINGIUT

Qaqortumi Angerlarsimaffimmik Akillerni misissuineq

1. Aallaqqasiut

Ulloq unnuarlu paaqqinniffimmi imminut pigisumi, Angerlarsimaffimmik Akillerni, (matuma kingornatigut Akillernik taaneqartartussami) Qaqortumiittumi misissuineq siumut ilimasaarutigineqareersimasoq Inatsisartut Ombudsmandiannit misissuartortunit 10. aamma 11. maj 2021-mi ingerlanneqarpoq. Misissuineq taanna Ombudsmandeqarfip ataatsimut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliummik aalajangersimasumik tunngaveqarani misissuinerulluni.

Nalunaarusiamut ilanngussaq misissuinermi inatsiseqartitsinikut tunngavigineqartoq pillugu paasissutissartalik innersuussutigaara.

Misissuartortut tassaapput immikkut siunnersorti Camilla Laudrup, fuldmægtigi Kamilla Jensen aamma nutserisut/oqalutsit pisortaat Jørgen Hansen Ombudsmandeqarfimmeersut. Taakkua saniatigut siunnersorti Nauja Benjamin meeqqat pisinnaatitaaffiinik sullissivimmit MIO-meersoq peqataavoq.

Misissuinermi eqqartorneqartut ilaannaat nalunaarusiami matumani ilanngunneqarput.

Paaqqinniffik nalunaarusiaagallartoq manna pillugu oqaaseqaammik saqqumiussinissaminut periarfissinneqarpoq.

2. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Misissuartussamaarneq Akillernut oqarasuaatikkut 15. marts 2021-mi ilisimatitsissutigineqarpoq, misissuinerlu pillugu paasissutissat amerlanerusut Akilliit allakkatigut 25. marts 2021-meersutigut tiguaat. Akilliit tamatumunga atatillugu qinnuigaakka sulisut, najugaqartut ilaquaasullu tamaasa mississamaarnermik misissuartortunillu oqaloqateqarnissamut periarfissaqarnerannik ilisimateqqullugit.

Paaqqinniffik najugaqartullu pillugit allakkatigut paasissutissat assigiinngitsut mississuineq sioqquillugu Akillernit tiguakka.

Akillerni pisortaqtiguit, tassalu pisortaq taassumalu tullersortaa, misissuartortunit misissuinermi oqaloqatigineqarput.

Taakkua saniatigut sulisut arfineq pingasut najugaqartullu arfinillit ataasiakaarlugit misissuartortunit oqaloqatigineqarput.

Akilliit initaat misissuartortunit aammattaaq mississorneqarput.

3. Akilliit pillugit ataatsimut oqaatigisassat

Akilliit ulloq unnuarlu paaqqinniffiuvoq imminut pigisoq Qaqortumiittooq, meeqqanik inuusuttunillu 12-init 18-inut ukiulinnik inooqataanikkut misigsutsitigullu annertuumik ajornartorsiuteqartunik paaqqinniffik. Akilliit meeqqanut inuuttunullu 18-inut inissaqarput. Meeqqat inuusuttullu 18-it inorlugit ukiullit 17-it inissinneqarsimasut inuusutorlu 18-it sinnerlugit ukiulik ataaseq suliniuteqareernerup kingornatigut malinnaaffigineqartoq piffissami mississuerup nalaani najugaqarput.

Akillerni najugaqartut illuni pingasuni najugaqarput, tassalu Hurlumhejimi, Paarmaliarfimmi, Nipinngaaq B.1154-imi aamma B.1155-imi, najugaqarfinni

assigiinngitsuni inissisimasuni. Najugaqartut tamarmik namminneq ineera-qarput. Inuuusuttoq suliniuteqareernererup kingornatigut malinnaaffigineqartoq inissiami, illup Hurlumhejip ilaaniittumi, namminerisaminik ineqarpooq.

Akilliit illumi allami allaffeqarput, allaffiit saniatigut anginerusumik igaffilim-mi, inimik nipilersortarfiliimi inimillu bordtennisertarfiliimi, ineqartunit aamma atorneqartartuni. Akilliit aammattaaq sannaveqarput, illuaraqarlutik, angallateqarlutik qajaqarlutillu.

Akilliit namminneq atuarfeqarput, Aappaluttuaraq, tassani ineqartunut pisa-riaqartitsisunut neqeroorutigineqartarlutik atuartitsinerit immikkut ittumik aaqqissuussat. Ilinniartitsisoq ilinniarsimasoq atorfeqartinneqarpoq, taassu-malu ineqartut taakku atuartinneqarnerat ilaatigut isumagisaralugu.

Najugaqartut sulerusuttut sulinermik atuarfimmi misiliisinnaanerat Akilliit meeqqat atuarfiat suleqatigalugu pilersissimavaat, taakkulu tassani sapaatit akunneranni ulluni marlunni suleriarlutik ullaat sinnerini atuartarlutik.

4. Ombudsmandip pingaarcerusutigut naliliinera

Akillerni pingaarcerusutigut paasisakka pitsasorujussuupput. Maluginiarpa-ra ineqartut toqqisisimasunik angerlarsimaffippalaartunillu avatangiiseqar-nissaat pisortaqtigiinit pingaartinneqartoq kiisalu pisortaqtigiiit sulisullu tunniusimarpasillutillu isumassuerusussuseqarpasissuusut.

Akilliit pisortaat atorfimmi tassani 2013-imili atorfeqarsimavoq, tullersortaalu kiisalu sulisut arallit paaqqinniffik 2009-mi pilersinneqarmalli tassani atorfe-qarsimapput. Taamaalilluni uanga paasisara unaavoq pisortaqtigiiit sulisullu aalaakkaasorujussuusut.

Najugaqartut misissuiartortunit oqaloqatigineqartut oqaatigaat angerlarsi-maffimmi najugaqarnertik nuannarigitsik sulisullu peqatigilluaritik.

Sulisut misissuartortunit oqaloqatigineqartut oqaatigaat angerlarsimaffimmi sulinertik assut nuannarigitsik, taakkulu tunniusimarpaluttuullutillu suliaminnik peqqissaarusserpasittuupput.

Paasisara aamma unaavoq pisortaqtigiit sulisullu pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassanik ilisimasaqartuuusut, pissaanermillu atuisarneq pillugu ilisimatitsinissamik, nalunaarsuinissamik nalunaarutiginninnissamillu qulakkeerinittumik suliffiup iluani periaaseqartoq.

Tamatumunnga atatillugu paasisara aamma unaavoq pisortaqtigiit sulisullu pissaanermik atuinerup pinngitsoortinnissaa pingaartikkaat pissaanerlu nاجاgartunut qaqtiguinnaq atorneqartartoq.

Najugaqartut illui najoruminarpasittuupput angerlarsimaffippalaartuullutillu kiisalu eqqiluitsuullutik kusanartuullutillu.

Pissutsit ataasiakkaat oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersippaannga. Taakku tulliuttuni imm. 5-7-imí allaaserineqarput.

5. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip sulisunut tunniunneqartnera

Mississuinerup nalaani pisortaqtigiit oqaatigaat sulisut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineranik tunineqartartut taakkulu tigunera uppernarsarlugu atsiortartut. Pisortaqtigiit oqaatigaattaaq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit sulisut mappianni immikkoortoqarfiit (illut) allaffiini tama-niittumi nassaarineqarsinnaasoq.

Sulisut arlallit misissuartortunut oqaatigaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineranik tunineqarsimallutik tiguneralu uppernarsarlugu atsimallutik. Oqaatigaattaaq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit sulisut mappianni nassaarineqarsinnaasoq.

Sulisut marluk misissuartortunit oqaloqatigineqartut oqaatigaat pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineranik tunineqarsimanatik, taamaattorli

pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit sulisut mappianniittooq atuarsimallugu. Sulisup ataatsip oqaatigaa pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assiline- ranik tunineqarsimanani, pissaanermilli atuisarneq pillugu malittarisassat ili- simagini inatsillu sumi nassaarineqarsinnaanersoq nalunngikkini.

Pisortaqtigiiit misissuiartortunut kingusinnerusukkut nassuaatitut oqaati- gaat taartaasartut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsisip assilineranik aat- saat tunineqartartut marloriarlutik-pingasoriarlutik misiliillutik pigaartooreer- nermik kingornatigut taartaasartutut aalajangersimasumik atorfinitssinnea- raangamik. Pisortaqtigiiit matumunnga atatillugu nassuaatitut oqaatigaat taartaasut kisimiillutik sulinngisaannartut, pissaanermillu atuisarneq pillugu malittarisassanik sulisunit allanit paasitinneqartartut.

Meeqcanut 18-it inorlugit ukiulinnut ulloq unnuarlu paaqqinniffinni inissinne- qarsimasunut pissaanermik atuisarneq pillugu malittarisassat isumaginnin- nermik suliassaqarfimmi pissaanermik atuineq pillugu Inatsisartut inatsisaan- ni nr. 1-imi, 21. november 2013-imeersumi kingusinnerusukkut allanguute- qartinneqartumi (matuma kingornatigut pissaanermik atuisarneq pillugu inat- simmik taaneqartartussami) immikkoortuni I-imiipput II-miillutillu (§§-ini 1- imit 29-mut). Inatsit ulloq unnuarlu paaqqinniffinnut tamanut atuuppoq, ma- tumani paaqqinniffiit imminnut pigisut Akillertut ittut ilangullugit eqqarsaati- galugit.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 29-ikkut aalajangersarneqarpoq inatsit ulloq unnuarlu paaqqinniffinni inatsimmi pineqartunut ilaatinneqartuni sulisunut tamanut tunniunneqartassasoq, sulisullu inatsisip tigunera upper- narsarlugu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup pisortaanut atsiortassasut.

Inassutigaara pissaanermik atuisarneq pillugu inatsit Akillit atorfinitssiner- mut atatillugu sulisunut tamanut pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 29 tunngavigalugu tunniuttassagaat, sulisullu pineqartup taartaasartutut atorfimmiluunniit aalajangersimasumi atorfinitssinneqarnera apeqqutaatinna- gu tigusineq upernarsarlugu atsiortinnejartarnissaat qulakkiissagaat.

6. Pissaanermik atuinermik nalunaarutiginnittarneq

6.1. Akilliit 2019-imi pissaanermik atuineq ataaseq 2020-milu arfineq-pingsut paaqqinniffimmit nalunaaarutigineqarsimanerat pillugu paassisutissat uannut misissuineq sioqqullugu nassiuppaat.

Pisortaqtigiit pissaanermik atuineq pillugu ilisimatitsisarnermi, nalunaarsuisarnermi nalunaaarutiginnittarnermilu periaaseq pillugu misissuinerup nalaani nassuaateqarput. Pisortatigiit tamatumunnga atatillugu oqaatigaat nalunaaarutiginninneq pisut ilaanni kinguaattoorsinnaasartoq, nalunaaarutiginninnis-samullu ullunik pingasunik piffissaliussaq taamaalilluni malinnejartuaannar-tanngitsoq. Tamatumunnga pissutaavoq pissaanermik atuinerup nalunaaaruti-ginissaa sioqqullugu pisortaqtigiit meeraq inuusuttluunniit oqaloqatigi-sarmassuk. Meeqqat inuusuttluunniit pisimasumik oqaloqatigiissutiginneru-sulernissaannut ullut marlussuit ingerlasinnaasarput.

Paaqqinniffiup mappiutaa ilaatigut pissaanermik atuineq pillugu nalunaaarutiginninnermi immersugassamik imalik mississuinerup nalaani misissuiartortut misissorpaat. Misissuartortut paasivaat pissaanermik atuinermk nalunaaarutiginninnermi immersugassat 2020-mi arfineq-pingasuuunatik arfiniliusut. Taakkunangna 30. marts 2020-mi pissaanermik atuineq pillugu immer-sugaq ataaseq pisortamit immersorneqarsimanngilaq ullulerneqarsimanani.

Tamatuma kingornatigut pisortamit oqaatigineqarpoq 30. marts 2020-mi pissaanermik atuineq kukkunikkut nalunaaarutigineqarsimanngitsoq, oqaatigalu-gulu pisimasoq ilisimasaqarfiginngikkini.

Pisortap e-mailikkut 19. maj 2021-meersukkut uannut oqaatigaa pissaanermik 30. marts 2020-mi atuineq ulloq taanna (19. maj 2021-mi) nalunaaaruti-gineqarsimasoq.

6.2. Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi §§-it 19-imit 22-mut pissaanermik atuinermk nalunaarsuisarneq nalunaaarutiginnittarnerlu pilligit malit-tarisassanik imaqarput. Inatsit piareersarlugu suliani oqaatigineqarpoq ma-littarisassat taakkua ilaatigut siunertarigaat pissaanermik atuisarneq pillugu

malittarisassat malinneqarnerisa nakkutilliisunit nakkutigineqarsinnaanisaat.

Pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi § 19, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq pissaanermik atuinerit assigiinngitsut tamarmik nalunaarsorneqartassasut, kommunimilu uninngavigisami aamma kommunimi najugarivitami kommunalbestyrelsinut, Naalakkersuisunut kiisalu meeqqat ataasiakkaat meeqqatut illersuisoqarpata illersuisuannut ulloq unnuarlu paaqqinniffinit nalunaarutigineqartassasut.

Timikkut pissaanermik atuinermik nalunaarsuinermi nalunaarutiginninnermilu periaaseq erseqqinnerusoq pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi §§-ini 20-mi 22-milu aalajangersarneqarpoq. Taakkunani ilaatigut aalajangersarneqarpoq meeraq pisimasoq pillugu nammineq saqqummiussinissaminut periarfissaqassasoq, tak. inatsimm. § 21, imm. 2 aamma § 22, imm. 3, kiisalu ulloq unnuarlu paaqqinniffiup nalunaarutiginninnerit ullut pingasut qaangiutsinnagit nassiuttassagai, tak. inatsimmi § 20, imm. 4 aamma § 22, imm. 2.

6.3. Pissaanermik 30. marts 2020-mi atuisimanerup pissaanermik atuisarneq pillugu inatsimmi malittarisassat tunngavigalugit kukkunikket nalunaarutigineqarsimannginnera isorisarialittut isigaara.

Pissaanermik 30. marts 2020-mi atuineq maanna nalunaarutigineqarsimaneranik pisortap paassisutissiinera maluginiarpara. Taamaattumik pisumut tas-sunga atatillugu annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga.

Inassutigaara pissaanermik atuinerit kommunimut uninngavigisamut, kommunimut najugarivitamut, Naalakkersuisunut meeqqallu ataasiakkaat meeqqatut illersuisoqarpata illersuisuannut nalunaarutigineqartarnissaat pisortaqatigiit eqqumaffigissagaat.

7. Najugaqartut arnaatigiittarnerat/angutaatigiittarnerit

Misissuinerup nalaani misissuartortut sulisut paaqqinniffimmi najugaqartunik perorsaanermik suliaqarnerminni atugassaannik Akilliit kinguaassiuutinut tunngasut pillugit politikiata assilineranik tunineqarput.

Akilliit kinguaassiuutinut tunngasut pillugit politikianni makku erserput:

"Akillerni arnaatigiittarneq/angutaatigiittarneq

Akillerni politikeqarpugut inuuusuttut arnaatigiissinnaanerat/angutaatigiissinnaanerat akuerineqarsinnaanngitsoq, tamatumalu pinngitsoortinniarnissaa sulisutut peqataaffigineqarsinnaavoq inuuusuttut nassuaattarnerisigut tamanna sunik ajornartorsiulersitsinnaanersoq/kinguneqarsinnaanersoq, soorlu oqaluuserineqaler-nermik, ningarnermik/sangiannermik malittarisassiornermillu nassataqartumik, tamakkulu pissutigalugit inuuusuttut nakkutigineqartualissallutik, inini ataatsimoortarfinni kisimiissinnaanatik, ajornerpaatullu nassatarisinnaallugu pisut najugaqarfimmi pippata immikkoortortaqarfimmut allamut nuutsinneqarneq.

[...]" (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Pisortap sulisuma ilaannut oqarasuaatikkut 26. maj 2021-mi oqaatigaa najugaqartut arnaatigiissinnaanerat/angutaatigiissinnaanerat paaqqinniffiup interequtiginnngikkaa, kaammattuutaanerusorli, tassami taamatut pisoqarnera najugaqartunut allanut kalluaasinnaammat.

Inassutigaara Akilliit paaqqinniffiup kinguaassiuutinut tunngasut pillugit politikkiani najugaqartut arnaatigiittarnerannut/angutaatigiittarnerannut tunngasut malittarisassanut atuutsinneqartunut naapertuuttunngortillugit ilusilerneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat suliniutigissagaat.

8. Malitseqartitsineq

[...]

ILANNGUSSAQ

Misissuinerup inatsiseqartitsinikkut tunngavia

Ombudsmandip sulineranut inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussami) nr. 7-imi, 1. juni 2017-i-meersumi aalajangersarneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, sulinerminili Inatsisartunut attuumas-suteqarani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siulliit.

Oqartussaasut inuillu Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsineq atuuttoq unioqqutillugu iliuuseqarnersut suliassaminnil-luunniit ingerlatsinerminnut atatillugu allatigut kukkussuteqarnersut sumigin-naanersulluunniit Ombudsmandip misissugassaraa, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiusinnaavoq, inassute-qateqarsinnaalluni sulihamillu paasinninnini aamma saqqummiussinnaallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiiunuunniit kiisalu atorfearfiit al-lat Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinermut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup aaqqissuussaaneranut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.

Akilliit

8. juni 2021

Sendt pr. e-mail til: kontor@akilliit.gl

All. nr./brevnr.:

Att.: Forstander Carl Rødgaard

2021-900-0003-9

Sull./sagsbeh.: CL

UDKAST TIL RAPPORT

Inspektion af Angerlarsimaffik Akilliit i Qaqortoq

1. Indledning

Den 10. og 11. maj 2021 gennemførte et inspektionshold fra Ombudsmanden for Inatsisartut en varslet inspektion af den selvejende døgninstitution, Angerlarsimaffik Akilliit (herefter Akilliit) i Qaqortoq. Inspektionen blev gennemført som led i embedets generelle virksomhed og således ikke på baggrund af en konkret klage.

Jeg henviser til rapportens bilag med oplysning om retsgrundlaget for inspektionen.

Inspektionsholdet bestod af specialkonsulent Camilla Laudrup, fuldmægtig Kamilla Jensen og cheftolk Jørgen Hansen fra ombudsmandsembetet. Derudover deltog konsulent Nauja Benjamin fra børnerettighedsinstitutionen, MIO.

Det er ikke alle emner, der blev drøftet under inspektionen, der er medtaget i denne rapport.

Institutionen har haft lejlighed til at fremkomme med bemærkninger til en foreløbig udgave af denne rapport.

2. Forberedelse og gennemførelse af inspektionen

Akilliit blev den 15. marts 2021 varslet telefonisk om den kommende inspektion og modtog ved brev af 25. marts 2021 yderligere oplysninger om inspektionen. Samtidig anmodede jeg Akilliit om at orientere samtlige medarbejdere, beboere og pårørende om den kommende inspektion og muligheden for at tale med inspektionsholdet.

Forud for inspektionen modtog jeg forskelligt skriftligt materiale fra Akilliit om institutionen og beboerne.

Under inspektionen talte inspektionsholdet med ledelsen for Akilliit, som var repræsenteret ved forstanderen og souschefen.

Derudover talte inspektionsholdet 6 beboere og med 8 medarbejdere.

Inspektionsholdet besigtigede endvidere Akilliits lokaler.

3. Generelt om Akilliit

Akilliit er en selvejende døgninstitution i Qaqortoq for omsorgssvigtede børn og unge i alderen 12-18 år med store sociale og følelsesmæssige problemer. Akilliit har plads til 18 antal børn og unge. På tidspunktet for inspektionen bor der 17 anbragte børn og unge under 18 år samt en ung over 18 år i efterværn.

Beboerne på Akilliit bor i tre huse, Hurlumhej, Paarmaliarfik, Nipinngaaq B.1154 og B.1155, der er beliggende på forskellige adresser. Alle beboerne har egne værelser. Den unge i efterværn har sin egen lejlighed, der ligger i forlængelse af huset, Hurlumhej.

Akilliit har kontorlokaler i et særskilt hus, der foruden kontorlokaler indeholder et større køkken alrum, et musiklokale og et bordtennislokale, som beboerne også anvender. Endvidere har Akilliit et værksted, en hytte, en båd og havkajakker.

Akilliit har sin egen skole, Aappaluttuaraq, hvor der tilbydes et specialtilrettelagt undervisningsforløb for de beboere, der har behov for det. Der er ansat en uddannet lærer, som bl.a. står for undervisningen af disse beboere.

Akilliit har i samarbejde med folkeskolen etableret, at de beboere, der gerne vil arbejde, kan komme i skolepraktik, hvor de arbejder to dage om ugen og er i skole de resterende dage.

4. Ombudsmandens overordnede vurdering

Mit overordnede indtryk af Akilliit er særdeles positivt. Det er mit indtryk, at ledelsen har fokus på at skabe trygge og hjemlige rammer for beboerne, og at både ledelsen og medarbejderne virkede dedikerede og omsorgsfulde.

Forstanderen af Akilliit har været ansat i stillingen siden 2013, og souschefen samt flere af medarbejderne har været ansat siden institutionen blev oprettet i 2009. Det er således mit indtryk, at der er stor stabilitet i både ledelses- og medarbejdergruppen.

De beboere, som inspektionsholdet talte med, gav udtryk for, at de var glade for at bo på institutionen, og at de havde det godt med medarbejderne.

De medarbejdere, som inspektionsholdet talte med, gav udtryk for, at de var meget glade for at arbejde på institutionen, og de virkede engagerede og samvittighedsfulde.

Det er også mit indtryk, at både ledelsen og medarbejderne har kendskab til reglerne om magtanvendelse, og at der er en intern procedure, der sikrer orientering, registrering og indberetning af magtanvendelse.

Det er i den forbindelse mit indtryk, at både ledelsen og medarbejderne har fokus på at undgå magtanvendelse, og at der kun sjældent anvendes magt overfor beboerne.

Beboernes huse fremstod hyggelige og hjemlige, og der var rent og pænt.

Enkelte forhold giver mig anledning til bemærkninger. Disse gennemgås nedenfor under pkt. 5-7.

5. Udlevering af magtanvendelsesloven til medarbejderne

Under inspektionen oplyste ledelsen, at medarbejderne får udleveret en kopi af magtanvendelsesloven og kvitterer for modtagelsen. Ledelsen oplyste endvidere, at magtanvendelsesloven kan findes i personalemappen, der ligger på kontoret i alle afdelinger (huse).

Flere medarbejdere oplyste over for inspektionsholdet, at de har fået udleveret en kopi af magtanvendelsesloven og har kvitteret herfor. De oplyste endvidere, at magtanvendelsesloven kan findes i personalemappen.

To medarbejdere, som inspektionsholdet talte med, oplyste, at de ikke havde fået udleveret en kopi af magtanvendelsesloven, men at de havde læst magtanvendelsesloven i personalemappen. En medarbejder oplyste, at pågældende ikke havde fået udleveret en kopi af magtanvendelsesloven, men at pågældende kendte reglerne om magtanvendelse og vidste, hvor loven kunne findes.

Ledelsen forklarede efterfølgende til inspektionsholdet, at vikarer først får udleveret en kopi af magtanvendelsesloven, når de fastansættes som vikarer efter, at de har haft 2-3 prøvevagter. Ledelsen forklarede i den forbindelse, at vikarer aldrig arbejder alene, og at vikarer bliver oplyst om reglerne om magtanvendelse af de andre medarbejdere.

Reglerne om magtanvendelse over for børn under 18 år, der er anbragt på en døgninstitution, fremgår af afsnit I og II (§§ 1-29) i inatsisartutlov nr. 1 af 21. november 2013 om magtanvendelse inden for det sociale område med senere ændringer (herefter magtanvendelsesloven). Loven gælder for alle døgninstitutioner, herunder selvejende institutioner som Akillit.

Efter magtanvendelseslovens § 29 skal loven udleveres til samtlige medarbejdere i alle døgninstitutioner omfattet af loven, og medarbejderne skal over for døgninstitutionens leder kvittere for modtagelsen.

Jeg henstiller, at Akillit i overensstemmelse med magtanvendelseslovens § 29 udleverer et eksemplar af magtanvendelsesloven til hver enkelt medarbejder i forbindelse med ansættelse og sikrer, at medarbejderne kvitterer for modtagelsen, uanset om medarbejderen ansættes som vikar eller i fast stilling.

6. Indberetning af magtanvendelse

6.1. Forud for inspektionen sendte Akillit oplysning til mig om, at institutionen havde indberettet 1 magtanvendelse i 2019 og 8 i 2020.

Under inspektionen forklarede ledelsen proceduren for orientering, registrering og indberetning af magtanvendelse. I den forbindelse oplyste ledelsen, at en indberetning nogle gange kan blive forsinket, og at fristen på 3 dage for indberetning dermed ikke altid overholdes. Dette skyldes, at ledelsen taler med barnet eller den unge, inden magtanvendelsen indberettes. Der kan nogle gange gå et par dage før, barnet eller den unge vil tale om hændelsen.

Inspektionsholdet gennemgik under inspektionen institutionens mappe med bl.a. indberetningsskemaer om magtanvendelse. Inspektionsholdet konstaterede, at der var 6 indberetningsskemaer om magtanvendelse i 2020. Heraf var et skema om magtanvendelse den 30. marts 2020 ikke dateret, og forstanderen havde ikke anført sine bemærkninger i skemaet.

Forstanderen konstaterede herefter, at magtanvendelsen den 30. marts 2020 ved en fejl ikke var blevet indberettet og oplyste, at han ikke havde været bekendt med hændelsen.

Ved e-mail til mig af 19. maj 2021 har forstanderen oplyst, at magtanvendelsen den 30. marts 2020 er blevet indberettet samme dag.

6.2. Magtanvendelseslovens §§ 19-22 indeholder regler om registrering og indberetning af magtanvendelse. Formålet med disse regler er ifølge forarbejderne til loven bl.a., at tilsynet kan kontrollere, at reglerne om magtanvendelse overholdes.

Efter magtanvendelseslovens § 19, stk. 1, skal enhver form for magtanvendelse registreres og indberettes af døgninstitutionerne til kommunalbestyrelserne i opholdskommunen og hjemkommunen og til Naalakkersuisut samt til det enkelte barns eventuelle børnebisidder.

Den nærmere fremgangsmåde ved registrering og indberetning af fysisk magtanvendelse er fastsat i magtanvendelseslovens §§ 20 og 22. Heraf fremgår det bl.a., at barnet har ret til at fremkomme med sin egen redegørelse om episoden, jf. lovens § 21, stk. 2, og § 22, stk. 3, og at døgninstitutionen skal sende indberetningerne inden 3 dage, jf. lovens § 20, stk. 4, og § 22, stk. 2.

6.3. Jeg finder det kritisabelt, at magtanvendelsen den 30. marts 2020 ved en fejl ikke er blevet indberettet i overensstemmelse med reglerne i magtanvendelsesloven.

Jeg har noteret mig, at forstanderens oplysning om, at magtanvendelsen den 30. marts 2020 nu er blevet indberettet. Jeg foretager mig derfor ikke yderligere i anledning af dette forhold.

Jeg henstiller, at ledelsen er opmærksom på, at magtanvendelser skal indberettes inden 3 dage til opholdskommunen, hjemkommunen, Naalakkersuisut og til det enkelte barns eventuelle børnebisidder.

7. Kæresterforhold mellem beboerne

Akilliit har en seksualpolitik for medarbejderne til brug for det pædagogiske arbejde med beboerne på institutionen. Inspektionsholdet modtog en kopi heraf under inspektionen.

Følgende fremgår af Akilliits seksualpolitik:

"Kærester på Akilliit

I Akilliit har vi en politik om, at det ikke er acceptabelt for de unge at være kærester, dette kan man som personale være med til at forhindre ved at forklare de unge, hvilke problematikker/konsekvenser dette vil kunne give både med hensyn til rygtedannelse, jalousi, opstilling af regler, der gør at de unge altid vil være under opsyn og ikke vil kunne være alene i de fælles rum og i yderste konsekvens kan betyde flytning af afdeling, hvis det foregår internt..."

Forstanderen har den 26. maj 2021 telefonisk oplyst til en af mine medarbejdere, at institutionen ikke har et forbud mod, at beboerne er kærester, men at det mere en anbefaling, da det kan gå ud over de andre beboere.

Jeg henstiller, at Akilliit tager skridt til at sikre, at institutionens seksualpolitik om kæresteforhold mellem beboerne er udformet i overensstemmelse med institutionens praksis.

8. Opfølgning

[...]

BILAG

Retsgrundlaget for inspektionen

Retsgrundlaget for ombudsmandens virksomhed fremgår af inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut (herefter ombudsmandsloven).

Ombudsmanden vælges af Inatsisartut, jf. ombudsmandslovens § 1, stk. 1, men er i udførelsen af sit hverv uafhængig af Inatsisartut, jf. ombudsmandslovens § 6, stk. 1. Ombudsmandens virksomhed omfatter bl.a. alle dele af den offentlige forvaltning under Grønlands Selvstyre og kommunerne, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 1, 1. pkt.

Ombudsmanden har til opgave at undersøge, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelser ved udførelsen af deres opgaver, jf. ombudsmandslovens § 19, stk. 1. Ombudsmanden kan fremsætte kritik, afgive henstillinger og i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag, jf. ombudsmandslovens § 20.

Efter ombudsmandslovens § 16, 1. pkt., kan ombudsmanden undersøge enhver institution eller virksomhed samt ethvert andet tjenestedsted, der hører under ombudsmandens virksomhed. I forbindelse med sådan en undersøgelse kan ombudsmanden – ud over hvad der følger af ombudsmandslovens §§ 19 og 20 – bedømme forhold vedrørende en institutions indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens brugere ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter, jf. ombudsmandslovens § 16, 2. pkt.